

Det eksterne socialfaglige tilsyn med tilbud til borgere med særlige behov

Årsberetning for 2020

Indhold

Lovgivning og historik	3
Samarbejdet med BDO	3
Samarbejdet med Socialtilsyn Nord.....	3
Årsberetning.....	4
Tilsyn fra BDO	4
Tilsyn fra Socialtilsyn Nord.....	5
Risikobaseret tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed	5
Medicintilsyn	5
Tilbudsportalen	6
Særligt for plejefamilieområdet	6
Klagesager	7
Målsætninger og fokus for tilsynet 2021	7
Bilag 1	9

Lovgivning og historik

Aalborg Kommune har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses på tilbuddene til borgere med særlige behov. Ud fra en grundtanke om ikke at føre tilsyn med sig selv, har kommunen valgt en ekstern leverandør, BDO, til at føre et socialfagligt tilsyn i tilbud til borgere med særlige behov. Med tilsynsreformen, der trådte i kraft tilbage i 2014, er det driftsorienterede tilsyn med en række af forvaltningens tilbud overgået til Socialtilsyn Nord. Af bilag 1 fremgår det, hvilke tilbud, der henholdsvis er omfattet af tilsyn fra BDO og fra Socialtilsynet.

Indhold og retningslinjer for det socialfaglige tilsyn er beskrevet i *Retningslinjer og organisering i Børne- og Familieafdelingen for det eksterne socialfaglige tilsyn*. Retningslinjerne kan findes på [KLIK](#).

Materiale vedrørende tilsynet fra socialtilsynet kan findes på [Socialstyrelsens hjemmeside](#). Herunder også [kvalitetsmodellen](#), som tilbuddene bliver vurderet og scoret efter.

De centrale regler for det driftsorienterede tilsyn:

- Retssikkerhedsloven § 16
- Serviceloven § 4
- Serviceloven § 148a
- Bekendtgørelse Nr. 1427 af 3. december 2018 om tilbudsportalen

De 7 temaer i kvalitetsmodellen:

1. Uddannelse og beskæftigelse
2. Selvstændighed og relationer
3. Målgruppe, metoder og relationer
4. Sundhed og trivsel
5. Organisation og ledelse
6. Kompetencer
7. Fysiske rammer

Samarbejdet med BDO

BDO Danmark har været leverandør af eksternt socialfagligt tilsyn siden 1.1.2017.

Forvaltningen har hen over året løbende været i god dialog med BDO og samarbejdet om både konkrete sager og tilsynet generelt. Et godt samarbejde og en konstruktiv dialog med den eksterne leverandør er afgørende for at kunne løfte myndighedsansvaret for tilsynsopgaven.

Alle aftaler i kontrakten er efterlevet i 2020, både ift. rettidighed, fordeling af tilsyn hen over året, antallet af tilsyn mv. Corona-situationen har haft sin indflydelse på BDO's tilsynskadence, og har bevirket, at mange tilsyn har været udsat. Dog er alle tilsyn alligevel blevet gennemført i 2020. Det blev vurderet, at der ikke var et behov for uanmeldte tilsyn i 2020 grundet Covid-19, da det ville skabe unødvendige forstyrrelser i de i forvejen pressede institutioner grundet Covid-19-tiltag.

Samarbejdet med Socialtilsyn Nord

Tilsynskonsulenten i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har et godt samarbejde med Socialtilsyn Nord. Samarbejdet afspejler en gensidig respekt og konstruktiv dialog om konkrete tilsynsbesøg, ansøgninger mm. Lovgivningen og samarbejdet har til tider forekommet bureaukratisk og virket hindrende for den nødvendige fleksibilitet i driften, dog har der igennem det sidste år været en mere direkte dialog med Socialtilsyn Nord, hvilket har medvirket til en mere smidig problemløsning. Dog er der stadig udfordringer i samarbejdet

generelt, som løbende tages op i Den Administrative Styregruppe for rammeaftalen (DAS), ligesom det også er et tilbagevendende opmærksomhedspunkt i 6-by regi.

Socialtilsyn Nord afholder årligt bilaterale møder med kommuner i Region Nordjylland. Årets bilaterale møde mellem Socialtilsyn Nord og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen var konstruktivt med gode drøftelser af problemstillinger og gråzoner. Socialtilsyn Nord udtrykte i forbindelse med mødet stor tilfredshed med samarbejdet med Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og forvaltningens tilbud.

Årsberetning

For tilbuddene omfattet af både BDO og socialtilsynet er det generelle billede, at der er god kvalitet i ydelserne. Metode og tilgang til tilsynet er forskelligt, om det er BDO eller socialtilsynet, der fører tilsynet.

Fra BDO er tilgangen til det socialfaglige tilsyn mere dialogbaseret med hovedvægt på læring og udvikling. Om end de omfattede tilbud fra 2020 også scores på en 5 trins skala og med samme systematik i tilsynet, som tilbuddene underlagt socialtilsynet.

Den store forskel mellem BDO og socialtilsynet er myndighedsrollen, som udelukkende er forbeholdt socialtilsynet. Med myndighedsfunktionen kommer der også et kontrolaspekt, som er væsentligt mere fremtrædende i tilsynet fra socialtilsynet. Kvalitetsmodellen anvendes systematisk i tilsynet, og tilbuddene bliver scoret på temaerne i modellen. Tilsynet fra socialtilsynet indeholder i øvrigt også et økonomisk tilsyn med tilbuddene.

Tilsyn fra BDO

BDO har i deres årsrapport 2020 samlet indtrykkene fra tilsynet for året for henholdsvis tilsyn med særlige dagtilbud, private pasningsordninger og medicintilsyn, jf. indstillingens bilag 2, Årsrapport fra BDO.

BDO har i 2020 foretaget 18 anmeldte tilsyn på dagtilbud i Aalborg Kommune. Det var besluttet, at BDO ikke skulle føre uanmeldte tilsyn på dagtilbuddene i 2020 grundet COVID-19. Ydermere blev der ikke ført tilsyn i årets første fem måneder.

I lighed med 2019 var der i 2020 fortsat behov for at fokusere på opkvalificering af dokumentationen og herunder særligt i forhold til systematisk opfølgning og tydelig evaluering af delmål, så det er muligt at se sammenhæng og progression. 12 ud af de 18 tilbud scorer 4 på vurderingsskalaen, og dermed er der et fortsat udviklingspotentiale i tilbuddene.

I forhold til 2019 er der 10 færre tilbud, der har modtaget tilsyn, jf. aftale med kommunen. Enkelte tilbud er fusioneret, hvorfor der ved Børne- og Ungerådgivningen og De alternative tilbud kun fremgår scoringer for 2020.

Hovedindtrykket fra tilsynet er overvejende positivt på alle områder og på alle temaer, jf. årsrapporten.

Det særlige tema for 2020 - "Sundhedspolitik" - er efter aftale med Aalborg Kommune ikke scoret, ligesom de øvrige temaer i rapporten, da tilbuddene har helt forskellige forudsætninger for at arbejde med temaet, og dermed ikke er umiddelbart sammenlignelige.

Tilsyn fra Socialtilsyn Nord

Rapporterne fra socialtilsynet efterlader generelt et indtryk af god kvalitet på tilbuddene (jf. tidligere omtalte [kvalitetsmodel](#)). Scoringerne på tilbuddene ligger i langt de fleste tilfælde mellem 3 til 5 (3: I middel grad opfyldt, 4: I høj grad opfyldt og 5: I meget høj grad opfyldt). Scoringerne offentliggøres ikke, men vurderingerne bag kan på temaniveau findes på Tilbudsportalen under de pågældende tilbud.

Socialtilsynene udgav i sommeren 2020 en samlet [årsrapport for tilsynet i 2019](#). Rapportens overordnede konklusion er, at der overordnet er høj kvalitet i plejefamilierne og tilbud i regionen. Der listes en række generelle udviklingspunkter op ift. henholdsvis børne- og ungeområdet, voksenområdet og plejefamilieområdet, jf. rapporten.

I forhold til socialtilsynets anbefalinger både overordnet, generelt og konkret er det forvaltningens vurdering, at der på alle niveauer løbende arbejdes konstruktivt og målrettet for at optimere praksis og imødekomme anbefalingerne.

Socialtilsynets årsrapport for 2020 vil blive offentliggjort på [socialtilsynets hjemmeside](#) senest 1. juli 2021.

Risikobaseret tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed

Fra 2017 trådte lovgivningen om Styrelsen for Patientsikkerheds nye risikobaserede tilsyn i kraft. Det betyder blandt andet, at der er flere nye typer af tilbud, som fra 2017 blev omfattet af tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord (tidligere Embedslægeinstitutionen Nord).

Der er opstillet en række målepunkter for tilsynet med bosteder. Det risikobaserede tilsyn på bosteder handler primært om medicinhåndtering.

Materiale vedrørende det risikobaserede tilsyn kan findes på [styrelsens hjemmeside](#). Herunder også [målepunkterne](#), som tilbuddene bliver vurderet efter.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens tilbud har ikke haft besøg af Styrelsen for Patientsikkerhed i 2020. Det er vores vurdering, at det primært skyldes, at Styrelsen for Patientsikkerhed har haft rettet alle deres ressourcer mod håndtering af Covid-19 pandemien.

Formål med det risikobaseret tilsyn:
Det skal være trygt at være borger alle steder i sundhedsvæsenet.
Tilsynsbesøgene er ikke kun en kontrol men også en læringssituation, hvor dialog om patientsikkerheden vægtes højt.
Styrelsen for Patientsikkerhed lægger vægt på, at der er et godt samarbejde med alle interessenter, for det styrker den vidensformidling og læring, som er nødvendig for at øge patientsikkerheden.

Medicintilsyn

På de tilbud, hvor en del af kerneopgaven er medicinhåndtering, førte BDO i 2020 et eksternt tilsyn med medicinhåndteringen. Det drejer sig om Astma- og allergibørnehaven Hyldehaven, Substitutionsbehandlingen og den specialiserede modtagelse på Svenstrupgård.

Alle tre tilbud leverer et tilfredsstillende resultat, og de ligger alle i den gode ende af skalaen på henholdsvis 4 (i høj grad opfyldt) og 5 (i meget høj grad opfyldt). BDO har enkelte

anbefalinger til ét af tilbuddene, men overordnet set bedømmer de kvaliteten i tilbuddene til at være meget tilfredsstillende.

Tilbudsportalen

For tilbud, der er omfattet af tilbudsportalens anvendelsesområde, men ikke er omfattet af socialtilsynet, har forvaltningen ansvaret for både indberetning og godkendelse (jf. bilag 1). Forvaltningen skal påse, at de offentlige oplysninger er i overensstemmelse med de faktiske forhold. På de fleste tilbud er indberetningerne opdaterede og i overensstemmelse med de faktiske forhold.

I 2019 gennemgik Tilbudsportalen en større opdatering af både det layoutmæssige og i særdeleshed det indholdsmæssige. Sidstnævnte skabte en del forvirring og frustration for indberetter til Tilbudsportalen. Til trods for vanskelighederne ved den nye tilbudsportal, var der en god dialog med tilbuddene omkring opdateringen af oplysningerne til Tilbudsportalen.

De nye arbejdsgange i Tilbudsportalen, som skulle implementeres, er gået over forventning, og de ny arbejdsgange er velimplementerede.

For tilbud omfattet af socialtilsynet har forvaltningen alene ansvaret for at indberette og opdatere oplysninger, så de til stadighed er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Socialtilsynet godkender de indberettede oplysninger og fører tilsyn med disse. En stor del af tilsynet fra socialtilsynet er lagt an på indberetningerne på Tilbudsportalen. De godkendte indberetninger på Tilbudsportalen fungerer som tilbuddenes godkendelsesgrundlag. Hvis et tilbud ønsker ændringer i det givne godkendelsesgrundlag, skal tilbuddet ansøge socialtilsynet inden iværksættelsen. Generelt i 2020 har tilbuddene indberettet rettidigt og korrekt, dog med enkelte forsinkelser, som både var forårsaget af tilbuddene og af socialtilsynet.

Særligt for plejefamilieområdet

Godkendelse af og tilsyn med generelt godkendte plejefamilier er som øvrige anbringelsestilbud overgået til socialtilsynet. De konkret godkendte plejefamilier godkendes fortsat i kommunen, men typisk kun hvis en generel godkendelse ikke er muligt. I 2020 var der 9 netværksgodkendelser, som også er en konkret godkendelse. Tilsynet med de konkret godkendte plejefamilier føres via det personrettede tilsyn ved familiegrupperne. Familieplejen understøtter plejefamilien med supervision.

Grundlaget for Socialtilsynets generelle godkendelse af plejefamilier er [kvalitetsmodellen for plejefamilieområdet](#). Alle nye familier skal gennemføre et 5 dages grundkursus, som afholdes af socialtilsynet i samarbejde med SOSU Nord. Når kommunen anbringer et barn i en godkendt plejefamilie, har kommunen, ud over det personrettede tilsyn, også ansvaret for supervision og relevant efteruddannelse af den konkrete plejefamilie. Socialtilsynet fører det generelle tilsyn.

Kommunen har fortsat et ansvar for rekrutteringen af plejefamilier, så man kan leve op til forsyningsforpligtigheden på området. Socialtilsynet oplever en nedgang i antallet af ansøgninger om godkendelse fra plejefamilier. Visitationen og Familieplejen har opmærksomhed på, hvordan vi skaber en øget interesse for plejefamilieområdet. I 2019 satte Visitationen og Familieplejen en særlig rekrutteringskampagne i gang, men i 2020 blev processen begrænset af den igangværende Corona-pandemi.

Familieplejens udfordring er at finde plejefamilier, som matcher de børn og unge, som Aalborg Kommune har brug for at finde plejefamilier til. Anbringelsesmønsteret er forandret,

og vi står overfor en udfordring i forhold til at rekruttere plejefamilier, som kan godkendes til høj belastning. Socialtilsyn Nord oplever, at der er færre henvendelser i den kategori.

Det kan være problematisk, at tilsynet godkender en plejefamilie til op mod fire plejebørn, idet de børn og unge, der ofte anbringes, har brug for et lille og overskueligt miljø, skærmning etc. Endvidere er det rent juridisk ikke muligt for Aalborg Kommune at lave en bindende aftale med en plejefamilie om ikke at tage andre børn eller unge i pleje, hvis de er godkendte til det. Hertil kommer så mulige problemstillinger med plejeforældrenes beskæftigelsesgrad uden for hjemmet og hvor mange vederlag, der kan vurderes som acceptabelt at modtage samlet i en plejefamilie. Familieplejens oplevelse er, at Socialtilsyn Nord er begyndt at vurdere på plejeforældrenes beskæftigelsesgrad uden for hjemmet i forbindelse med godkendelse, hvilket er positivt.

Matchspecialet i Familieplejen arbejder med udgangspunkt i Tilbudsportalen og er i løbende dialog med socialtilsynet i forhold til kriterier, opdateringer mm. Der opleves uensartethed i de fem socialtilsyn. Fx antal af ledige rum til plejebørn samt antal godkendelser til plejebørn.

Matchkonsulenterne i Visitationen og Familieplejen og godkendelseskonsulenterne i Socialtilsyn Nord afholder kvartalsvise samarbejds møder. Her drøftes mulige og ledige plejefamilier samt muligheder for forandringer og forbedringer. Der er et godt samarbejde og en god dialog med Socialtilsyn Nord om rekruttering og godkendelse.

Klagesager

For tilbud omfattet af tilsyn fra BDO foreligger en klagevejledning til brugere og pårørende, der udleveres ved indskrivning. Klagevejledningen orienterer brugere og pårørende om deres rettigheder og mulighed for at klage over forholdene på det pågældende tilbud. Der er i 2020 ikke indkommet klager til Børne- og Familie sekretariatet vedr. de omfattede tilbud.

For tilbud omfattet af socialtilsynet er socialtilsynet forpligtet til at sikre sig, at brugere og pårørende er bekendte med muligheden for at klage, hvis man oplever bekymrende forhold eller lignende. Klager til socialtilsynet kan fra borgere leveres anonymt via en whistleblower-ordning. Underretninger fra andre offentlige instanser er ikke anonyme. Forvaltningen bliver ikke nødvendigvis orienteret om eventuelle klager, der indgår. Socialtilsynet undersøger og vurderer på det indkomne, om det giver anledning til yderligere reaktion.

Ved ekstraordinære episoder på tilbuddene orienteres Socialtilsynet om håndteringen, fx hvis der er et særligt kompliceret forældresamarbejde eller ved episoder med opdaget misbrug/handel med stoffer. Socialtilsynet har i enkelte tilfælde bedt om yderligere redegørelse. Håndteringen af episoderne inddrages i øvrigt i det generelle tilsyn med tilbuddene.

Socialtilsynet har mulighed for at træffe afgørelse om skærpet tilsyn og påbud. Der blev i 2020 ikke truffet afgørelser om skærpet tilsyn eller påbud på de omfattende tilbud i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.

Målsætninger og fokus for tilsynet 2021

Ud fra de enkelte tilsynsrapporter, årsrapporten fra BDO og ovenstående årsberetning vil fokuspunkter i 2021 på tilsynsområdet i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen være:

- Fastholde det gode samarbejde med Socialtilsyn Nord
- Fastholde det gode samarbejde med BDO

- Sikring af opsamling og opfølgning på både generelle og konkrete anbefalinger fra de eksterne parter
- Oplysningskampagne og undervisning i reglerne om magtanvendelse på dagtilbudsområdet
- Forsat opfølgning på kvaliteten af instrukser for sundhedsfaglig praksis, herunder medicinhåndtering, igennem intern opfølgning samt mulighed for råd og vejledning i Afsnit for Tilsyn & Privat Pasning
- Fortsat kvalitetssikring og vedligeholdelse af oplysningerne på Tilbudsportalen
- Fortsat fokus på rekruttering af plejefamilier. Herunder plejefamilier, der ønsker godkendelse til høj belastning.

Bilag 1 - Tilbudsliste eksternt tilsyn 2020 (følger organisering i 2020)

Tilbud under Socialtilsyn Nord	Oprettelses- /visiteringsparagraf	Tilbudsportalen
Kirkens Korshær:		
Herberg	SEL § 110	X
Bofællesskab	SEL § 110	X
Krisecentret for Kvinder	SEL § 109	X
Svenstrupgård:		
Forsorgshjem	SEL § 110	X
Det alternative plejehjem	SEL § 107 og 108	X
Dagbeskæftigelse	SEL § 103	X
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	X
Rusmiddelafsnittet		
Stofbehandling	SEL § 101	X
Efterbehandlingen	SEL § 107	X
VoksenBøgen		
Bodil Hjortsvej	SEL § 108	X
Pitsvej	SEL § 107 & 108	X
VisseGård	SEL § 107 & 108	X
Litvadhus	SEL § 66, stk. 1 nr. 6, § 107 & 108	X
Vesterlund	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
Vokseværket	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
Døgncenter Nibe	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
Døgncenter Sulsted	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
Davids Allé	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
De Specialiserede Døgntilbud - Bøgen	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
De Specialiserede Døgntilbud - Engen	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
De Specialiserede Aflastningstilbud - Danahus	SEL § 66, stk. 1 nr. 6 – SEL § 107	X
De Specialiserede Aflastningstilbud – Døgnéren	SEL § 66, stk. 1 nr. 6 – SEL § 107	X
De Specialiserede Aflastningstilbud - Horisonten	SEL § 66, stk. 1 nr. 6	X
Tilbud under BDO	Oprettelses- /visiteringsparagraf	Tilbudsportalen
Børne- og Ungdomsrådgivningen	SEL §11 / §52, stk. 3	
Børnehus Nord	SEL § 50 a	
Familiehuset Bisgård	SEL §11-12 + §52, stk. 3	
Barnets Hus	SEL §32	X
Specialbørnehavegruppen 6'eren	SEL §32	X
Specialbørnehavegruppen Gl. Kongevej	SEL §32	X
De Alternative Tilbud	SEL § 66, stk. 1 nr. 4	X
Skovpark Kollegiet	SEL § 11 stk. 2 og stk. 3	X

Specialbørnehavegruppen Fantasia	SEL §32	X
Specialbørnehavegruppen Bakkegården	SEL §32	X
Marte Meo Børnehaven	Dagtilbudsloven	
Specialbørnehaven Stampe	SEL § 32	X
Væksthuset	Dagtilbudsloven	
Specialgruppen i Fritidscentret Vesterkæret	Dagtilbudsloven	
Specialgruppen i Fritidscentret Fristedet	Dagtilbudsloven	
Specialgruppen i Fritidscentret Højvang	Dagtilbudsloven	
Specialgruppen i Fritidscentret Gl. Kongevej	Dagtilbudsloven	
Substitutionsbehandlingen*	SUL §142 + § 104	
Børneterapeutisk Team	SEL §11 og SUL §140	
Astma- og allergibørnehaven Hyldehaven**	Dagtilbudsloven	
Svenstrupgård – Afrusningsklinikken**		

*Inkl. Medicintilsyn

**Kun medicintilsyn